

- pagina 7 - Dan zal ik leven! — Oosterhuis-liederen
- pagina 7-8 - Maak het leuke KidZ-doeboekje!
- pagina 8 - Herdenking slavernijverleden

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

7e jaargang | nummer 6 | juli-augustus 2023

Neem en lees

'Ik ga op reis en ik neem mee ... een boek!' Een toepasselijke invulling van dit geheugenspelletje dat je overal en op elke plek kunt doen. Deze zomerkrant is een ideale gelegenheid om het thema 'geloof en literatuur' aan te snijden. Om te beginnen halen we vier Zoetermeerse leeskringen voor het voetlicht. Mét leestips.

ERVARINGEN VAN EEN LEESKRING

'Hier beneden is het niet'

Het is 2011 en we zijn als bevriende stellen 's avonds bij elkaar op de koffie. Op de salontafel ligt een stapel boeken, waaronder *Hier beneden is het niet*. Christelijke toekomstverwachting van A. van de Beek. Het gesprek gaat over het lezen van boeken, heb je daar tijd voor en zo ja, wat lees je dan?

Wim en Jaap zeggen tegen elkaar: 'Hoe zou het zijn, als we samen dit boek eens lazen en er over een paar weken met elkaar een avond over zouden praten?' Zo begint onze leeskring en we vragen er een paar vrienden uit de kerk bij. Met wat wisselingen draait de kring nog steeds, met zo'n zes boekenvrienden. We komen elke zes tot acht weken bij elkaar, in huiselijke kring, afwisselend bij een van de kringleden. We lezen boeken over geloof en kerk, afgewisseld met seculiere fictie of non-fictie. Aan het eind van elke leesavond leggen we een nieuwe oogst aan boeken of tips op tafel en kiezen met elkaar een titel die ons aanspreekt voor de volgende keer. Het gesprek over een gelezen boek verloopt spontaan en niet-voorbereid: wat spreekt je aan, wat heb je onderstreept? Waar ben je het van harte mee eens, of juist niet? Altijd raakt het boek, of het soms uitwaaiende gesprek, wel aan verschillende ervaringen, verhalen, inzichten en meningen. Dus altijd stof voor een goed gesprek. Ons samenzijn sluiten we af met een goed glas wijn of bruisend bronwater!

Leestips

Floris Alkemade, *De toekomst van Nederland. De kunst van richting te veranderen*; Marc-Alain Ouaknin, *God en de kunst van het vissen*; David Brooks, *De tweede berg*; *De zoektocht naar een zinvol leven*

• Wim Gorissen en Jaap van der Giessen

VRIENDENLEESCLUB Aandacht voor vreugden en sores

Onze leesclub is begin jaren tachtig begonnen met vijf stellen, voornamelijk woonachtig in Meerzicht. Om de twee maanden kwamen we samen om een roman of gedichtenbundel te bespreken.

Elk jaar besloten we met een etentje waarvoor iedereen iets maakte en waarbij we elkaar muziek en teksten lieten horen. Het werd een vriendengroep, die aandacht besteedde aan elkaars vreugden en sores. Nu bestaat de groep uit zeven personen en is de frequentie wat teruggebracht, maar de club bestaat en functioneert nog steeds. Wie het te bespreken boek heeft ingebracht, leidt het ook in, waarna een ronde commentaar en discussie volgt.

Leestips

Jan Brokken, *De rechtvaardigen*; Nino Haratischwili, *Het achtste leven (voor Brilka)*; Herman Koch, *Geachte heer M*; Fik Meijer, *Paulus. Een leven tussen Jeruzalem en Rome*; Deepit Kapoor, *Tijd van zonde*; David van Reybrouck, *Revolusie*; Haruki Murakami, *Kafka op het strand*

• Willy Tieman

LEESCLUB PERRON CENTRUM 'Een mening kan soms kantelen'

De Leesclub in de Oosterkerk is gestart in 2014. Toen de Oosterkerk aan het Oosterheemplein in gebruik werd genomen, leek het ons leuk om een leesclub te beginnen. De club kreeg de naam *Leesclub Perron Centrum*. Niet zomaar gekozen!

Toen de kerk geopend werd, was het de bedoeling dat Perron 61, waar al lange tijd activiteiten voor de wijk plaatsvonden, Perron Centrum werd en voortaan een plek had in de kerk. De leesclub heeft nog de naam, maar tegenwoordig zijn alle activiteiten gaande onder de naam Perron Oosterheem. Binnen tien jaar al geschiedenis geschreven! De club heeft acht leden, allen vrouwen. Met een abonnement bij de bibliotheek in Zoetermeer is het goed te regelen om gelijktijdig een boek met elkaar te lezen. Er wordt gebruik gemaakt van een lange lijst titels waaruit de boeken worden gekozen. Zo leer je elkaars voorkeuren kennen en dat komt ook duidelijk naar voren als eens in de twee maanden de club bijeenkomt. De één heeft moeite met het bespro-

ken boek en de ander spreekt er vol vuur over. Door te luisteren naar wat een ander erover zegt, kan een mening soms kantelen. Dit is natuurlijk niet altijd zo, het ene boek sluit nu eenmaal meer aan bij je belevingswereld dan het andere. Er zijn echter veel momenten dat iedereen genoten heeft van het boek. Elk boek beoordelen we ook met een cijfer en dat kan behoorlijk uiteenlopen. Een boek beleven we elk op onze eigen manier. Door al die besprekingen leren we elkaar ook beter kennen en door de jaren heen is de club ook een persoonlijk gebeuren geworden. Heel waardevol!

Leestips

Aan de volgende boeken hebben we kostbare herinneringen: *Het zwijgen van Maria Zachea* van schrijfster Judith Koelemeijer; ook van haar *Hemelvaart*; *Rode sneeuw in december* van Simone van der Vlugt; *Boven is het stil* van Gerbrand Bakker; *Mijn woestijn* van Warris Dirie. Sommige boeken doen je naar de adem happen, bijvoorbeeld *Stoner* van John Williams. Een echte aanrader is *De leesclub aan het einde van de wereld* van Sophie Green. We houden ook een blog bij: leesclubperroncentrum.wordpress.com

• Jeanette Rodenburg
en Sonja van der Linde

LEZERSVRAAG

En u?

Wat is jouw
favoriete boek
en waar lees je
het liefst?

Reacties welkom!

lezers@kerkinzoetermeer.nl

BOEKENLEESGROEP NOORD Tot meer inzicht komen

In onze Boekenleesgroep Zoetermeer-Noord hebben we de afgelopen tien jaar al heel wat boeken voorbij zien komen. De meeste boeken hebben tot discussie geleid, en bij sommige boeken waren we het roerend eens met de schrijver(s).

Hoe maak je daar een keuze uit? Want de boeken zijn heel verschillend. Soms met een duidelijke link naar de Bijbel, maar vaak is deze verborgen. Een paar boeken wil ik graag hier noemen. Auteur Hans Peter Roel heeft diverse boeken geschreven. *De vierde dimensie* is zo'n boek dat tot nadenken stemt. Het leest prettig, bijna als een roman, maar het is de kunst om tussen de regels door te lezen. We hebben aan de hand van een werkboek hier diverse avonden over gesproken. Een aanrader! *De kracht van het NU*. Gids voor een bewust en gelukkig leven van Eckhart Tolle is een boek dat waardevol blijft. We hebben het in 2010 gelezen, maar in de gesprekken wordt er nog regelmatig naar verwezen. Boeken van Hans Stolp zijn ook diverse keren onderwerp van bespreking geweest. Hij is iemand die de esoterie, het mystiek-spirituele, in meer begrijpelijke taal naar buiten brengt. Zijn gedachtegang gaat wel eens regelrecht in tegen wat we van oudsher hebben gehoord. En het is goed om daar dan over te spreken met elkaar en daardoor tot meer inzicht te komen. Niet onvermeld mag blijven het boekje *Filosofen op de kansel*. *Negen wijsgeren en de bijbel – een ontmoeting*, samengesteld door de predikanten Margreet Klokke en Rienk Lanooy. Het gedachtegoed van negen wijsgeren wordt samen met een bijbeltekst in negen essays weergegeven. We hebben er met veel plezier in gelezen en over gesproken.

• Annette Doorn

PELGRIMSHOEVE
Snuffelmarkt

Stichting Pelgrimshoeve
Zoetermeer zoekt een

FULLTIME DIRECTEUR /
SOCIAAL ONDERNEMER

Ga naar www.pelgrimshoeve.nl
en bel 06 1206 3701
voor meer informatie

Met betrokkenheid en
respect wordt alles tot
in detail geregeld

Teeuw
UITVAARTVERZORGING

Hoekeindseweg 61
Bleiswijk

www.teeuwuitvaartverzorging.nl

Dag en nacht
bereikbaar

079 - 342 60 70

**VACATURE
ALERT**

Chr. Kinderopvang
Ugenweis

BEN JIJ DE PM'ER DIE WIJ ZOEKEN?
KDV / BSO / PO

Vind jij het leuk om kinderen te zien ontwikkelen en draag je hier graag aan bij?

Stuur je CV + motivatie naar info@kovijgenweis.nl

<https://www.kovijgenweis.nl/contact/vacatures.html>

ichthus
boekhandel

bijbels boeken muziek

Dorpsstraat 74
2712 AM Zoetermeer
079-3162081

ICHTHUSBOEKHANDEL.NL

HERBERG
OUDE KERK
ZOETERMEER

klassieke
concerten
en zaal-
verhuur

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

PATERNOTTE
UITVAARTZORG

“Als u afscheid moet nemen, dan wilt u
dat natuurlijk zo goed mogelijk doen”.

079 - 303 22 03
24 uur per dag bereikbaar

Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
www.paternotteuitvaart.nl
info@paternotteuitvaart.nl

Gebroeders Huurman
een vertrouwde naam
voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Huurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in
nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhuurman.nl

Hospice - Elim
MOERKAPELLE

Scan de QR-code om een
kijkje te nemen in het hospice.

Wilt u meer weten over een verblijf of
vrijwilligerswerk in het hospice?

079 820 0881 www.hospice-elim.nl

Hospice Elim in Moerkapelle is een bijna-thuis-huis voor mensen
in de laatste levensfase.

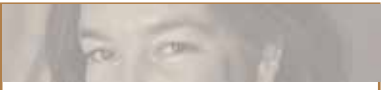

PHOTO'S
by *Leonie*

info@photosbyleonie.nl
06-526 300 48

www.photosbyleonie.nl

Van Dongen
Uitvaartzorg
met
karakter

Kleinschalige onderneming
met persoonlijke zorg en
aandacht

24 uur per dag bereikbaar

Ongeacht uw verzekering

Bel na overlijden
079 - 343 43 03
wij zijn 24 uur per dag
bereikbaar!

Van Dongen
UitvaartZorg & UitvaartCentrum

Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vduz.nl

MONDIAL MOVERS
Verhuisbedrijf Henneken

**Professionele verhuizers
van huis uit.**

- Particuliere verhuizingen
- Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefopslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68

E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

Schoonheidssalon Azora
natuurlijke schoonheid

Schoonheidsbehandelingen

- Duo behandelingen
- Aangesloten bij Provoet en Huidprofessional
- (Diabetisch) pedicure
- Shellac CND
- Microneedling
- Diverse specialisaties

Balthasarschans 9
2728 EP Zoetermeer
079 341 43 05
info@salonazora.nl
www.salonazora.nl

ZEKER VAN VAKWERK
ZEKER VAN DORP

Van Dorp – uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met vakkennis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent verzekerd van een gezonde leef- en werkomgeving. Dankzij onze landelijke overkoepeling en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

VAN DORP
VOOR MORGEN

Van der Kruk Consultancy
DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Zoekt u iemand die uw
administratie kan doen,
maar kunt u deze niet
in dienst nemen?

Hebt u iets te
veel financiële
administratie
omhanden?

Vindt u uw
administratie
eigenlijk vervelend en
tijdrovend werk?

Ing. Nettie van der Kruk
T (06) 371 55 371
E contact@vanderkrukconsultancy.nl
I www.vanderkrukconsultancy.nl

Met klinkende oren

THEMA

Nog altijd zijn de gedichten van Martinus Nijhoff goed leesbaar. Dat is te danken aan het moderne, nuchtere taalgebruik waarmee hij zich afzette tegen het overdreven romantische taalgebruik van de dichtersgeneratie voor hem. Maar Nijhoffs realisme is niet plat. Het is magisch, er vindt een kortsluiting plaats met een andere werkelijkheid.

In dit gedicht uit 1934 is de moderne tijd ook aanwezig: het onderwerp is een nieuwe verkeersbrug bij Zaltbommel. De 'ik' picknickt in het gras, hij geniet van het weidse rivierlandschap. Maar dan: een stem! Zijn oren tuiten ervan. Hij hoort een vrouw op een rivierschip zingen en denkt aan zijn moeder. Deze ervaring is 'geleend'. Nijhoff hoorde een vriend vertellen hoe die een vrouw op een schip psalmen hoorde zingen, en ook hoe hij eens bij een andere rivier een vrouw zag die sprekend op zijn moeder leek. Een paar weken later legde Nijhoff zijn vriend dit gedicht voor, getiteld: 'De moeder de vrouw'. Verlangen naar de kindertijd en naar zijn (vroeggestorven) moeder lezen we vaker bij Nijhoff. Maar hier is meer dan nostalgie. Die stem die klinkt 'midden in de oneindigheid', 'dat mijn oren klonken', roept religieuze associaties op. Alsof die alledaagse scène plotseling uit de tijd wordt getild, zo de eeuwigheid in. Het psalmgezag slaat een brug tussen twee werelden.

Een geur, een klank, een foto kan je ogenblikkelijk verplaatsen naar vroeger. Maar hier vonkt de aardse, nuchtere werkelijkheid met de wereld van de geloofstaal, de

hemel. Even breekt de eeuwigheid door de tijd, als de zon die door de wolken breekt en onze wereld plotseling een bovenaardse glans verleent. Eeuwigheid als geschenk van het ogenblik. De psalmtaal is hier niet alleen nostalgisch bedoeld. 'Prijs God,

zong zij, Zijn hand zal u bewaren.' Je zult in de Bijbel vergeefs zoeken naar dit 'psalmvers'. Nijhoff heeft een nieuwe psalmregel geschreven. Het heden wordt hier dus verbonden met de toekomst: 'Zingt de Heer een nieuw lied.' Zoals in een later gedicht van Nijhoff, waarin 'de vrouw' op Nijhoffs vraag: 'Waarover wil je dat ik schrijf?' antwoordt: 'Een nieuw bruiloftslied.'

Zo roept dit schijnbaar moderne vers in zijn strakke sonnetvorm bij nader inzien allerlei associaties op. Heden, verleden en toekomst,

hemel en aarde, mensen van hier en van de overkant, levenden en doden, ze worden verbonden door een stem die klinkt in het gebeuren, profetisch zoals in 1 Samuël 3:11. 'En de Heere zeide tot Samuël: Zie, ik doe een ding in Israël, dat al wie het horen zal, dien zullen zijn beide oren klinken.' Nijhoff overleed in 1953. Hij had nog meegewerkt aan een nieuwe psalmvertaling, waaraan hij er zelf zeven bijdroeg, waaronder Psalm 16: 'Bewaar mij, want ik schuil bij U, o God.'

• Theo Poot
KIZ-MEDEWERKER

De moeder de vrouw

Ik ging naar Bommel om de brug te zien.
Ik zag de nieuwe brug. Twee overzijden
die elkaar vroeger schenen te vermijden,
worden weer burens. Een minuut of tien
dat ik daar lag, in 't gras, mijn thee gedronken,
mijn hoofd vol van het landschap wijd en zijd –
laat mij daar midden uit de oneindigheid
een stem vernemen dat mijn oren klonken.

Het was een vrouw. Het schip dat zij bevoer
kwam langzaam stroomaf door de brug gevaren.
Zij was alleen aan dek, zij stond bij 't roer,

en wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren.
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer.
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal u bewaren.

Martinus Nijhoff (1894-1953)
uit: *Nieuwe gedichten* (1934)

De literaire kracht van de Bijbel

BOEK DER BOEKEN • 'Er is geen literair werk in onze westerse cultuur dat niet op de een of andere manier refereert aan het grote verhalenboek dat de Bijbel is', is een uitspraak van ds. Ad van Nieuwpoort. Volgens hem is de Bijbel vooral literatuur en hebben de verhalen uit het Oude en Nieuwe Testament literaire kracht.

Deze invalshoek krijgt steeds meer aandacht vanuit de historisch-kritische Bijbelwetenschap. Wie de Bijbel leest als literatuur, ontdekt teksten die gaan over de meest basale zaken van het menselijk bestaan, is de overtuiging van Van Nieuwpoort: 'Door heel precies te lezen, woordje voor woordje, en dicht bij de Griekse en Hebreeuwse tekst te blijven, ontdek je dat er een wereld opengaat.' Het vuistdikke boek *De Bijbel literair* onder redactie van Jan Fokkelman en Wim Weren neemt de lezer mee in dat heel precieze lezen. Veel aandacht wordt besteed aan de onderlinge tekstuele verbanden, zoals citaten en inhoudelijke verwijzingen. De auteurs beogen de tekst tot zijn recht te laten komen door te kijken door een literaire bril.

Spannende verhalen, gelijkenissen, parabels, prachtige liederen en gedichten

Literair houdt onder andere in dat het gaat om verhalen, poëzie, fictie en schoonheid. Dat alles is in de Bijbel zeker te vinden: je leest er spannende verhalen, gelijkenissen, parabels, prachtige liederen en gedichten. Maar ook 'gewone taal', zoals wetgevingen,

namenlijsten, redevoeringen en verslaggeving. Aan verschillende genres geen gebrek.

Veel meer verteltechniek en literaire stijl dan je zou denken

Hoe lees je die verschillende genres literair? Een kookboek vraagt een andere leeshouding dan poëzie en een handleiding is iets anders dan een liefdesbrief. Voor de Bijbel geldt dat ook, de auteurs van deze religieuze literatuur probeerden door middel van verhalen, gedichten en verslagen de onbekende God te bevatten. Het is literatuur van mensen voor mensen, die in beelden en taal getuigenis willen afleggen van hun geloof in God. Het gaat bij het literair lezen van de Bijbel niet om de historische achtergronden van de verschillende bijbelboeken, maar om de vorm waarin de bijbelboeken aan ons overgeleverd zijn: Waarom is datgene wat er staat op deze manier geschreven en vorm gegeven? Literair lezen betekent oog hebben voor de poëtische functie van de taal. Het is belangrijk hōe iets gezegd wordt. Zo merk je als lezer dat er veel meer structuur, verteltechniek en literaire stijl in de Bijbel voorkomen dan je misschien had gedacht.

Proza en poëzie

In de Bijbel treffen we zowel proza als poëzie aan. Het verschil tussen deze twee is in de Bijbel minder groot dan in de westerse talen. In sommige boeken, zoals Jeremia, Zacharia en Prediker, is het onderscheid moeilijk te bepalen, terwijl het in de Psalmen duidelijk om poëzie gaat, zoals ik in mijn artikel in *Kerk in Zoetermeer* (maart 2021) heb besproken. De Bijbelse poëzie vind je voorname-lijk in het Oude Testament: meer dan een derde is dichtkunst! De toon van de verschillende dichtregels varieert van blij, verdrietig, dankbaar of lovend zoals in de Psalmen. De profeten waarschuwen, kritiseren en troosten in poëtische taal, terwijl het boek Spreuken in dichtvorm wil onderrichten en vermanen. Gezongen poëzie, liederen, komen in het Nieuwe Testament niet zo veel voor. Het bekendst is het 'Ere zij God' door de engelen in de kerstnacht en het danklied van Maria, het Magnificat, allebei in het evangelie van Lucas. In het Oude Testament staan het Hooglied en de Klaagliederen bekend als liedboeken, maar er komen ook op zichzelf staande liederen voor als loflied, danklied of gedachtenislied. Tegenover die poëzie staat het

proza, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, duidelijk in de wetboeken, namenregisters, maar natuurlijk zijn ook de verhalen, parabels, brieven en apocalyptische boeken in proza geschreven.

In de Bergrede ontleent Jezus veel uitspraken uit de Thora

Intertekstualiteit

De twee Testamenten staan met elkaar in verbinding door de zogenoemde intertekstualiteit: een literaire vorm, waarmee de verwerking van vroegere teksten in een latere tekst wordt bedoeld. In het Nieuwe Testament wordt verwezen naar teksten uit het Oude Testament, bijvoorbeeld als Jezus in de Bergrede (Matteüs 5) veel uitspraken citeert uit de Thora, de eerste vijf boeken. Het gebruiken van ouder materiaal kan dienen om de betreffende tekst goed uit te leggen. Paulus citeert bewust uit de oude Schriften van Israël, uit Deuteronomium, Joël en Jesaja, om de eenheid van Gods openbaring in Israël en in Jezus Christus te laten zien. Het kan ook zo zijn dat een Bijbelse tekst aspecten van een oudere tekst opnieuw formuleert, waarbij bepaalde elementen van deze tekst worden aangepast. In het Oude Testament wordt de relatie tussen twee teksten soms expliciet gelegd. Teksten in de twee Kronieken-boeken kun je 'herzieningen' noemen van

Samuël en Koningen. Zij herhalen grote stukken uit de oudere boeken, maar brengen ook belangrijke toevoegingen en veranderingen aan om het geschiedkundig perspectief te verbreden.

Eigentijdse doorwerking

Het Oude en Nieuwe Testament zijn blijven doorwerken in onze eigentijdse literatuur, ondanks de secularisatie en het 'postmoderne' tijdperk. De intertekstualiteit is opvallend aanwezig, wanneer hedendaagse auteurs zich laten inspireren door verhalen, thema's en motieven uit de Bijbel. Door het oude verhaal opnieuw te vertellen of ernaar te verwijzen in een roman, verhaal of gedicht, krijgen de oorspronkelijke teksten meer betekenis. Het voert hier te ver om voorbeelden te geven: er zijn er zo veel en onvolledigheid ligt op de loer. Het zorgvuldige lezen, het onderkennen van de verschillende genres en de intertekstualiteit geven de bijzondere literaire status en kracht weer, die in het Boek der Boeken en daarbuiten tot op de dag van vandaag te vinden zijn.

• Hanneke Lam

AANRADER

Marten van Willigen, *Aanbidden met Ambrosius in de Vroege Kerk. Dwarsligger met meer dan 250 hymnen en lofprijzingen uit het Nieuwe Testament en de Vroege Kerk. Geschikt voor persoonlijke bezinning, bijvoorbeeld om de dag mee te beginnen en te eindigen. Heerenveen: Groen, 2020.*

VAN DE REDACTIE

Neem en lees

Met een knipoog naar een bekende kerkvader kreeg deze zomerkrant het motto 'neem en lees' mee. 'Tolle lege', zong een kinderstem ooit in een Milanese tuin en zette de nogal wild levende Augustinus ertoe om de Bijbel open te slaan. Zo gaat tenminste zijn bekeringsverhaal. Wat lees ik als gelovige, welke titels haal ik uit de bibliotheek, vis ik uit een folder voor op mijn verlanglijst, zet ik in mijn (digitale) boekenkast? Dat varieert nogal. De leeskringen op de voorpagina verhalen hoe verschillend ieder een gelezen boek kan waarderen en ook hoe het aan het denken zet. De uitwisseling erover is hoe dan ook inspirerend. Een boek opent werelden, zoals de strip op pagina 5 uittekent. Als zevenjarige zat ik een zomer lang om zes uur 's morgens al heerlijk op een schommel te lezen. Wat weet ik niet meer – ik las en lees eigenlijk alles wat los en vast zit. Intussen werd ik verrast met een eigen schommel, gemaakt uit een boom die aan de Utrechtse Catharijnesingel heeft gestaan. Hout met historie. Ideaal om al die titels aangedragen in deze krant op te lezen. Nu nog een mooi plekje ervoor vinden.

• Marieke (A.M.) van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTIE

KERKDIENTEN JULI-AUGUSTUS

Gemeente	Zondag 2 juli	Zondag 9 juli	Zondag 16 juli	Zondag 23 juli	Zondag 30 juli	Zondag 6 augustus	Zondag 13 augustus	Zondag 20 augustus	Zondag 27 augustus
 WIJKGEMEENTE OUDE KERK Oude Kerk Dorpsstraat 59, 2712 AD T (079) 316 39 09 W oudekerkgemeente.nl	🕒 10.00 uur: ds. C.H. Wesdorp <i>Aan tafel! - slotdienst</i>	🕒 10.00 uur ds. C.H. Wesdorp	🕒 10.00 uur ds. C.H. Wesdorp	🕒 10.00 uur ds. C.H. Wesdorp	🕒 10.00 uur dr. W.M. de Bruin Bleiswijk	🕒 10.00 uur ds. G.A. van de Weerd Geerttruidenberg	🕒 10.00 uur ds. P. Baas Zoetermeer	🕒 10.00 uur ds. P.H. Zaadstra Kockengen	🕒 10.00 uur ds. C.H. Wesdorp
 WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-ZUID De Regenboog Nathaliegang 263, 2719 CR T (079) 362 87 03 • W pwzz.nl	🕒 10.00 uur: Judith van der Vis Aarlanderveen	🕒 10.00 uur: Petra Vossegat-de Bruin Zoetermeer	🕒 10.00 uur: mw. Marga Schipper-Boven Zoetermeer	🕒 10.00 uur: ds. Els van der Wolf-Kox	🕒 10.00 uur: ds. Jan van der Wolf	🕒 10.00 uur: ds. Els van der Wolf-Kox	🕒 10.00 uur: ds. Jan van der Wolf	🕒 10.00 uur: ds. Els van der Wolf-Kox	🕒 10.00 uur: ds. W. Pera Leersum
 WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Oosterkerk Oosterheemplein 320, 2721 ND T (079) 593 78 08 W oosterkerkzm.nl	🕒 10.00 uur: ds. Pieter Baas 🕒 17.00 uur: ds. T.C. de Leeuw Nieuw-Lekkerland	🕒 10.00 uur: ds. Pieter Baas 🕒 17.00 uur: ds. Ad Vastenhoud Den Haag <i>Hart4U-dienst</i>	🕒 10.00 uur: ds. E. van den Ham 🕒 17.00 uur: dr. M.J. Paul Oegstgeest	🕒 10.00 uur: ds. F.A.J. Heikoop Loosdrecht 🕒 17.00 uur: nog niet bekend	🕒 10.00 uur: ds. J.A. van den Berg Amersfoort 🕒 17.00 uur: ds. J. Quist Den Haag	🕒 10.00 uur: nog niet bekend 🕒 17.00 uur: dr. K.W. de Jong Woerden	🕒 10.00 uur: ds. P. van Duijvenboden Apeldoorn 🕒 17.00 uur: ds. J. H. Visser Amsterdam	🕒 10.00 uur: Timo Hagendijk 🕒 17.00 uur: ds. Pieter Baas	🕒 10.00 uur: ds. Pieter Baas <i>Doopdienst</i> 🕒 17.00 uur: ds. D. van Vreeswijk Rotterdam-IJsselmonde
 WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD Ichthuskerk Parkdreef 258, 2724 EZ T (079) 341 36 20 W pwzn.nl	🕒 10.00 uur: mw. A. Lodder Zwijndrecht	🕒 10.00 uur: ds. J.M. Post Zwammerdam	🕒 10.00 uur: mw. A. Lodder Zwijndrecht <i>Muziekdienst</i>	🕒 10.00 uur: dhr. J. Hanekamp Zoetermeer	🕒 10.00 uur: mw.ds. A. Hommens-v.d. Steeg Den Haag	🕒 10.00 uur: ds. J.T. van der Wolf Zoetermeer	🕒 10.00 uur: dhr. R. Karsdorp Zoetermeer	🕒 10.00 uur: dhr. H. Leenman Hardinxveld-Giessendam	🕒 14.30 uur: mw.ds. E. van der Wolf-Kox Zoetermeer <i>Bevestiging en Intrede mw.ds. E. Dibbets-van der Roest</i>
 ADVENTSKERKGEMEENTE Adventskerk Julianalaan 3, 2712 CB T (079) 316 61 76 • W vcgz.nl		🕒 10.30 uur: da. S. van der Meulen		🕒 10.30 uur: nog niet bekend			🕒 10.30 uur: da. L. Lafeber		🕒 10.30 uur: ds. H. Le Grand

COLOFON

Kerk in Zoetermeer is een uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer. Deze krant verschijnt tien keer per jaar.

7e jaargang | nr 6 | juli-augustus 2023

Redactie
Jan Blankespoor, Marjolijn van der Haven-Verweij, Hanneke Lam, Helma Nieuwstad, Willy Tieman, Joke Westerhof

Hoofd- en eindredactie
Marieke van der Giessen-van Velzen
E redactie@kerkinzoetermeer.nl
W kerkinzoetermeer.nl

Ontwerp en vormgeving Jessica Monker

Druk Opmeer Drukkerij bv, Den Haag

Medewerkers aan dit nummer
Flip Bakker, Hans van der Bilt, Annette Doorn, Jaap van der Giessen, Wim Gorissen, Gerda Griffioen, Peter van Holten (strip), Sonja van der Linde, Hans van Oort, Theo Poot (tekeningen), Jeanette Rodenburg, Willem Vermeulen, Jan van Vliet, Leonie Vreeswijk-Feith (fotografie)

Kopij septembernummer
Berichten en kopij voor het septembernummer graag insturen **woensdag 9 augustus**. De septembereditie verschijnt op woensdag 30 augustus en wordt bezorgd uiterlijk zaterdag voor 12.00 uur.

Bezorging
Buytenwegh/De Leyens, Noordhove, Seghwaert, Oosterheem: Bert de Jong
T (079) 346 00 54 / 06 44 55 01 49
Rokkeveen: Fam. J.C. Jol • **T** (079) 362 06 03
Meerzicht: dhr. P. v/d Broek • **T** (079) 321 43 91
Dorp, Driemanspolder, Palenstein, Stadshart: Mw. A. Maas • **T** (079) 316 63 73

Vrijwillige bijdrage
Denkt u aan de vrijwillige bijdrage voor een jaar lang *Kerk in Zoetermeer* op de mat? Het richtbedrag is € 25 voor 10 nummers per jaar. U kunt uw gift overmaken op **NL15 RABO 0373 7337 04** t.n.v. Protestantse Gemeente Zoetermeer Kerkblad. Hartelijk dank!

Kerkelijk Bureau
U kunt op dinsdag- en vrijdagochtend van **09.30-11.30 uur** terecht op het Kerkelijk Bureau. Of bellen met **T** (079) 316 82 56. **E** kerkbureau@pgzoetermeer.nl of **T** 06-1236 5054 (Gerda) • Frans Halsstraat 3, 2712 JS • **W** www.pgzoetermeer.nl

Het Kerkelijk Bureau is in de zomermaanden gesloten van maandag 10 juli t/m maandag 21 augustus.

Abonnement of losse nummers?
E info@kerkinzoetermeer.nl • **T** (079) 3 522 519

Ook adverteren?
Bekijk onze advertentietarieven en neem contact op over de mogelijkheden!
E advertenties@kerkinzoetermeer.nl
W kerkinzoetermeer.nl

OVERIGE DIENSTEN & VIERINGEN

Ons Honk Halte 2717 • Carry van Bruggenhove 27, 2717 XT <i>Maandelijkse dienst voor doven</i>			Vivaldi • Brechtzijde 45, 2725 NR <i>Maandelijkse dienst</i>		
Zondag 9 juli	10.00 uur	dhr. H. Stevens	Zondag 16 juli	10.30 uur	mw. W. van Hengel
Zondag 13 augustus	10.00 uur	Geen dienst	Zondag 20 augustus	10.30 uur	mw. W. van Hengel

PERRONMEETINGS

Oosterkerk (Bovenzaal) Oosterheemplein 320, 2721 ND W www.perron-oosterheem.nl/perronmeeting		
Datum	Tijd	Spreeker
zondag 2 juli	10.00 uur	Burgemeester Michel Bezuijen Zoetermeer
zondag 9 juli	10.00 uur	Arte Havenaar Rotterdam
zondag 16 juli	10.00 uur	Gastspreeker
zondag 23 juli	10.00 uur	Gastspreeker
zondag 30 juli	10.00 uur	Timo Hagendijk
zondag 6 augustus	10.00 uur	Timo Hagendijk
zondag 13 augustus	10.00 uur	Nico van Splunter
zondag 20 augustus	10.00 uur	Ton Spek
zondag 27 augustus	10.00 uur	Timo Hagendijk

WEEKSLUITINGEN

WelThuis De Morgenster • Nassaulaan 11, 2712 AT • T (079) 316 48 88		
Datum	Tijd	Voorganger
vrijdag 7 juli	15.30 uur	mw. Marja van den Boomgaard
vrijdag 14 juli	15.30 uur	ds. Jan Molenaar
vrijdag 21 juli	15.30 uur	ds. Kees Wesdorp
vrijdag 28 juli	15.30 uur	gv. Wilma van Hengel
vrijdag 4 augustus	15.30 uur	mw. Marja van den Boomgaard
vrijdag 11 augustus	15.30 uur	dhr. Engel Leune
vrijdag 18 augustus	15.30 uur	gv. Wilma van Hengel
vrijdag 25 augustus	15.30 uur	ds. Arrie Mak

ONDER WOORDEN

Het kan heerlijk wezen om een boek te lezen: boom – roos – vis – vuur en een boek is niet duur.

Hier op bladzij tachtig is mijn boek zo prachtig, want daar gaat een wit konijn naar zijn oma met de trein.

Lezen is heerlijk

En op bladzij honderd pispot omgedonderd. Ha, wat moet ik lachen, man. Krijg er bijna buikpijn van.

Maar bij bladzij zeven huil ik altijd even, want daar gaat een kikker dood ergens in een boerensloot.

Willem Wilmink in: Verzamelde liedjes en gedichten (1986)

PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE OUDE KERK Predikant ds. C.H. Wesdorp • Wambahout 1, 2719 KD T (079) 316 34 54 • E predikant@oudekerkgemeente.nl Vrije dag dinsdag Pastoraal contact Marja van den Boomgaard T 06-2251 2609 • E boomma@xs4all.nl Scriba Ria Kamp • T (079) 361 03 18 E scriba@oudekerkgemeente.nl	PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-NOORD (ICHTHUSKERK) Jongerenpastor Arianne Lodder T 06-2324 1540 • E kerkelijkwerker@pwzn.nl Werkdagen maandag en dinsdag Scriba Han Wijnberger • E scriba@pwzn.nl
PROTESTANTSE WIJKGEMEENTE ZOETERMEER-ZUID (DE REGENBOOG) Predikanten ds. Jan en Els van der Wolf-Kox Parelgrijs 56-58, 2718 NV • T (079) 8897432 T 06-3863 6293 (Jan) • E jtvanderwolf@gmail.com Werkdagen maandag t/m vrijdag T 06-3863 6292 (Els) • E evanderwolfkox@gmail.com Vrije dag woensdag en zaterdag Scriba Frits von Meijenfeldt • T 06-4042 7683 • E scriba@pwzz.nl	HERVORMDE WIJKGEMEENTE OOSTERKERK Predikant ds. Pieter Baas • Berkelstroom 47, 2721 AG T 06-8359 9143 • E predikantoosterkerk@gmail.com Vrije dag dinsdag- en donderdagmiddag, zaterdag Scriba Marten Heikoop • T 06-4033 8226 • E scribawijk4@gmail.com Pastoraal werker Cocky van Dorp • T 06-2473 5383 • E cdvandorp@hotmail.com
VRIJZINNIGE GEMEENTE ADVENTSKERK Voorganger ds. Karl van Klaveren • T 06-1104 1992 Secretaris Marja Hofman • E secretaris@vcgz.nl	De Pelgrim • Kerkenbos 8 (gebouw De Oase), 2715 RP Pionier Gerda Griffioen • T 06-2497 5092 E gerda@depelgrimzoetermeer.nl W www.depelgrimzoetermeer.nl

De oplossing van de KidZ-Pink-Puzzel was ‘Feest van de Geest’ en de drie winnaars zijn deze keer: Manuel Hut, Nienke Pastink, Joost Verschoor. Gefeliciteerd! En ook alle anderen bedankt voor het meedoen, wie weet win jij de volgende keer.

• Redactie Kerk in Zoetermeer

LEZERSREACTIES

Zorgzame kerk

In het voorpagina-artikel ‘Kerk in beweging’ van de mei-juni-krant *Kerk in Zoetermeer* worden zinvolle woorden gewijd aan wat de kerk (gemeenschap) zou moeten doen om een missionaire gemeente te zijn. De symboliek van het krukje begrijp ik. Maar nog meer waren het de vijf dimensies die mij aanspraken. Het zal u niet verwonderen dat ik, verbonden aan het werk van de Pelgrimshoeve, belangstelling had voor de praktische uitwerking van ‘Verzorgen’ en ik werd op mijn wenken bediend door een opsomming van voorbeelden en ervaringen die laten zien dat er al veel gebeurt in missionaire zin. De Pelgrimshoeve, al veertig jaar als permanente tweedehandsmarkt een begrip in Zoetermeer, komt voort uit de kerk. Nog steeds vinden veel kerkmensen daar niet alleen een missie maar ook zingeving. Daarbij komt dat de omvang van het financieel kunnen ondersteunen van doelen van maatschappelijk en diaconaal belang er ook niet om liegt. Ook de kerk profiteert daarvan. Dat wil ik graag noemen als voorbeeld van wat een ‘zorgzame kerk’ in de naaste omgeving kan betekenen.

• Bauke Wagenaar
STICHTING PELGRIMSHOEVE

JEUGDLITERATUUR MET DIEPERE LAAG

Moderne klassieker: 'De Kronieken van Narnia'

CHRISTELIJKE THEMA'S • Zo'n zeventig jaar al heeft het land van Narnia miljoenen lezers over de hele wereld in de greep. Het is een magisch land, waar de bomen en dieren kunnen spreken en veldslagen plaatsvinden tussen reuzen, centauren, dwergen en faunen. De goede kant wordt in de strijd bijgestaan door de vier Pevensie-kinderen. En natuurlijk de machtige leeuw Aslan ...

THEMA

C.S. Lewis schreef de zeven boeken met de oorspronkelijke titel *The Chronicles of Narnia* tussen 1949 en 1954. Ze werden door Pauline Bayes geïllustreerd en in Londen gepubliceerd tussen oktober 1950 en maart 1956. In de serie komen vooral christelijke thema's naar voren, maar ook aspecten uit de Griekse, Turkse en Romeinse mythologie en Britse en Ierse sprookjesverhalen komen aan bod.

Desiree Verkerk, 'Lekker lezen anno nu', olieverf op paneel, 2017

De Kronieken van Narnia is een zeventalige kinderboekenserie van de Britse schrijver en verdediger van het christelijk geloof C.S. Lewis. De serie wordt beschouwd

als een klassieker en is het bekendste werk van de schrijver, met meer dan honderd miljoen verkochte exemplaren in 47 talen.

De zeven boeken vertellen het verhaal van kinderen die een centrale rol spelen in de geschiedenis van het fictieve land Narnia. Elk boek (met uitzondering van *Het paard en de jongen*) heeft in de hoofdrol een 'pionier'. Die komt uit de echte wereld en wordt getransporteerd naar Narnia om aan de roep van de leeuw Aslan gehoor te geven.

Net als J.R.R. Tolkien (met zijn serie *In de ban van de ring*) verweeft Lewis verschillende

christelijke thema's in zijn Narnia-kronieken. Met name in *Het betoverde land achter de klerkast* zijn er veel overeenkomsten aan te wijzen tussen Jezus Christus en de leeuw Aslan. Aslan staat voor Jezus, die zich liet doden om de mensheid te redden, maar daarna weer uit de dood opstond en uiteindelijk een laatste oordeel velt over de wereld. De leeuw Aslan oordeelt over de inwoners van Narnia en brengt de gelukkigen over naar 'het nieuwe Narnia'. Aan het einde van *De reis van het drakenschip* zegt Aslan tegen de kinderen dat ze hem ook in hun eigen wereld kunnen tegenkomen, maar onder een andere naam.

De delen vormen een duidelijke volgorde, maar ze zijn niet in die volgorde geschreven en uitgegeven. *Het neefje van de tovenaars* (deel 1) en *Het paard en de jongen* (deel 3) verschenen pas later.

• Jan Blankespoor

Twee delen van *De Kronieken van Narnia* zijn door Disney verfilmd, een derde door 20th Century Fox. Van een vierde film (over het eerste deel) is het tot nog toe bij plannen gebleven.

- *De leeuw, de heks en de klerkast* (2005)
- *Prins Caspian* (2008)
- *De reis van het drakenschip* (2010)

Bron: Wikipedia

De boeken van Jeroen Windmeijer

INTERESSANT DECOR • Wanneer u van een combinatie van spanning, religie en historie houdt, kan ik u de boeken van de Leidse schrijver Jeroen Windmeijer van harte aanbevelen.

Jeroen Windmeijer, afgestudeerd en gepromoveerd antropoloog, heeft in 2019 zijn baan als leraar godsdienst en maatschappijleer opgezegd en legt zich sindsdien geheel toe op het schrijven van romans. Inmiddels heeft hij zo'n tien romans op zijn naam staan,

waarvan sommige samen met een co-auteur. Zijn boeken spelen zich af tegen een decor waarin allerlei bijbelse en historische gegevens verwerkt zijn. Historisch is het waar gebeurd, de feiten kloppen – hij doet veel bronnenonderzoek – maar het

steeds weer spannende en vlot te lezen verhaal eromheen is fictie. Sommigen noemen Windmeijer de Nederlandse Dan Brown, onder meer bekend van *De Da Vinci Code*: boeken die je door complotten en geheime genootschappen anders laten kijken naar de geschiedenis. Het zou immers zomaar kunnen ...

Leidse trilogie

Windmeijer debuteerde in 2015 met *Het Petrusmysterie*. Volgens de overlevering zou de apostel Petrus in Rome zijn gestorven, maar daar is geen enkel historisch bewijs voor. De auteur sluit aan op een andere traditie, die stelt dat de belangrijkste leerling van Jezus – tevens de beschermheilige van

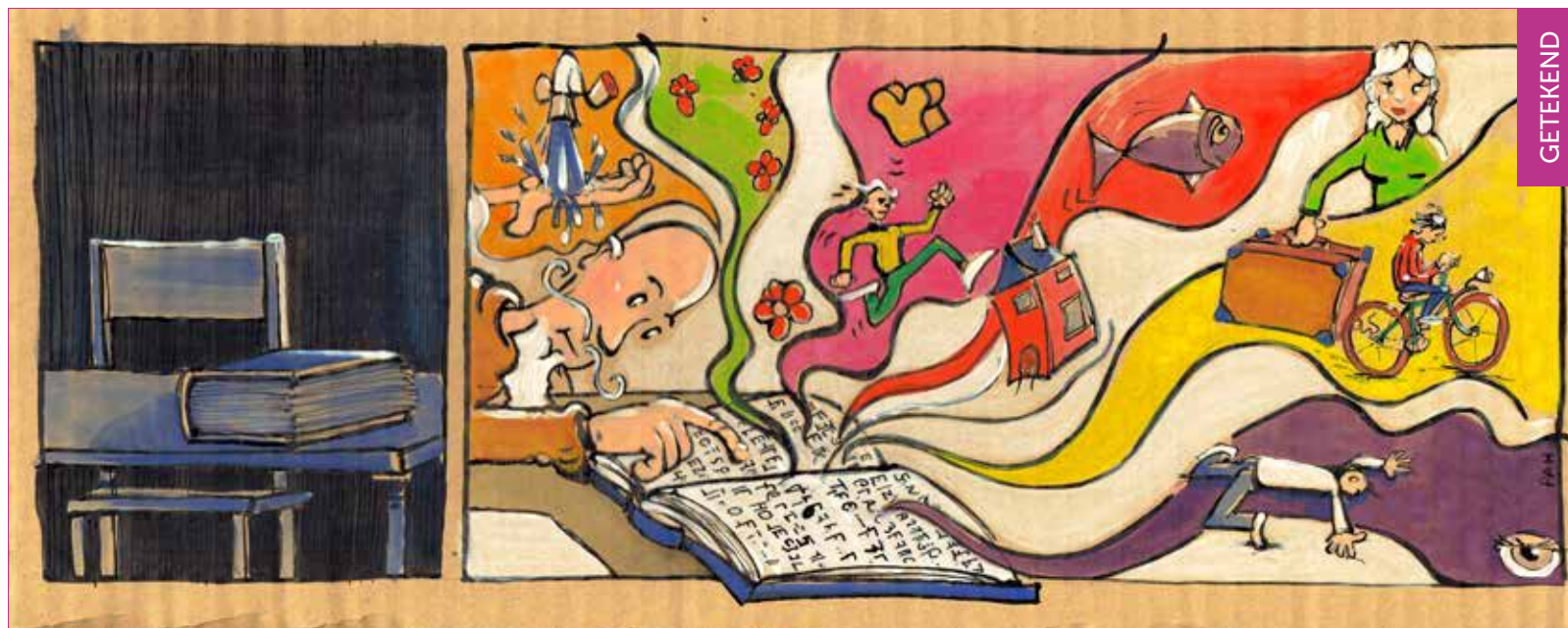
de 'sleutelstad' Leiden – naar Engeland zou zijn vertrokken. Ook zijn tweede roman, *Het Paulus-labyrint*, speelt zich af in Leiden. Tijdens opgravingen wordt een tunnelcomplex ontdekt, dat zou zijn gegraven tijdens het Spaanse beleg. Er volgt een spannend verhaal waarin diep wordt ingegaan op de rol van de apostel Paulus in het ontstaan van het christendom. Het derde boek in deze 'Leidse trilogie' is *Het Pilgrim Fathers Complot*. Het verhaal is handig verweven met feiten over hoe de *Pilgrim Fathers* – een groep Britse puriteinen, calvinistisch georiënteerd en gevlucht voor de druk van koning Jacobus I van Engeland – zich in Leiden vestigden en waarom een deel van hen via Delfshaven naar de Verenigde Staten vertrok. De hoofdpersonen zijn steeds archeoloog-historicus Peter de

Haan en historica Judith Cherev. Let op hoe de auteur ook in hun namen speelt met bijbelse gegevens: – Petrus en het hanen-gekraai – *cherev* is Hebreeuws voor zwaard.

Op zijn website schrijft de auteur: 'Met mijn boeken wil ik niet alleen een spannend verhaal vertellen dat mensen vermaakt, maar ik wil dat ze er ook iets van kunnen opsteken. En dat kunnen dan feiten zijn bijvoorbeeld over de parallellen tussen het christendom en andere religies rond het Middellandse Zeegebied in die tijd. Het gaat denk ik altijd om de boodschap die in een verhaal zit, de laag erónder. Iets hoeft ook helemaal niet waargebeurd te zijn om wáár te zijn. Blijkbaar heb je dan iets in het verhaal herkend dat je aansprak, dat jou iets waardevols vertelde over het leven.'

Tussen 2020 en 2022 schreef Windmeijer samen met Jacob Slavenburg een 'sterke vrouwen'-trilogie, die zich ook deels afspeelt in Leiden. Tussendoor verscheen *De Genesisleutel*, met als omgeving voornamelijk Peru. Dit boek is wat mij betreft *science fiction*, vanwege de ufo's die erin voorkomen, en zeker niet zijn sterkste roman. Tot slot noem ik *De stenen goden*, waarin de ontstaansgeschiedenis van de *moai*, de bekende grote beelden op Paaseiland, centraal staan. Het verhaal eromheen is weer spannend en zeker niet onrealistisch. Spannende boeken met diepgang dus, leerzaam en vaak tot in detail herkenbaar!

• Jan Blankespoor

GETEKEND

Alle vaste contactgegevens en adressen vindt u op **pagina 4** van deze krant. Bel, mail of kijk op de aangegeven websites voor actuele informatie. De Gaandeweg-agenda op **kerkinzoetermeer.nl** houdt alles actueel.

SUMMER EVENT

Ook dit jaar willen we graag het 'Summer Event' voortzetten! Een evenement voor **ALLE** jeugd.

Achterpad Zoetermeer € 15,- p.p (groep 5 t/m 8)
20,- p.p (12 t/m 16+)

25/26/27 AUG

Summer Event

25/26/27 augustus

Dit wil je niet missen! Kamperen aan het Achterpad, met heel veel gezelligheid, leuke activiteiten, lekkere maaltijden en mooie Bijbelstudies. Voor groep 5 t/m 8, 12-16 jaar en 16+. Op zondagmorgen als afsluiting om 10.00 uur een jongeren-dienst. Een initiatief van Ooster- en Morgensterkerk voor iedereen.

Ga snel voor meer informatie én opgeven naar de flyer op perronoosterheem.nl en schrijf je in.

Doneer je naaimachine aan straatkinderen in Kinshasa!

Voor de Stichting De Goede Samaritaan zijn we op zoek naar goede tweedehands naaimachines voor straatkinderen in Kinshasa, de hoofdstad van Democratische Republiek Congo.

In samenwerking met de plaatselijke protestants-christelijke gemeente 'Visitation Divine', in deelgemeente Kalamu (in de wijk Kimbangu, 6e rue 14), willen we graag kinderen een kans geven zich te ontwikkelen in het vak als naaister – dat kunnen natuurlijk ook jongens zijn. Zo kunnen we hen iets van uitzicht op een baan en inkomen geven. Daarvoor willen we graag uw oude naaimachine inzetten. Misschien heeft u er nog eentje staan, die we daarvoor goed zouden kunnen gebruiken. Er is gelukkig stroom aanwezig in het gebouw en de netspanning op het elektriciteitsnet in Kinshasa is 230V, net zoals hier in Europa. Heel hartelijk bedankt alvast, namens De Goede Samaritaan en Visitation Divine!

Bel 06-4566 0856 of mail naar info@degoedesaritaan.com, dan zorgen wij ervoor dat je naaimachine goed terecht komt. Meer informatie W.degoedesaritaan.com

Solange Mputu
VOORZITTER STICHTING DE GOEDE SAMARITAAN

DE PELGRIM

Gebouw De Oase, Kerkenbos 8 in Meerzicht
Pionier Gerda Griffioen T 06-2497 5092 W depelgrimzoetermeer.nl

Ochtendgebed: ma t/m do, 7.30-8.00 uur, in De Oase
Let op: zomerstop van 10 juli t/m 20 augustus

Ontbijt: ma t/m do, 8.00-8.45 uur, basisschool De Regenboog, Kerkenbos 12
Let op: niet in de zomervakantie

Emmaüswandeling: elke vrijdag, 10.30-12.00 uur; verzamelen bij de Balijhoeve, Kurkhout 100 Oók in de zomervakantie!

Taizéviering: 27 augustus, 19.30-21.00 uur, in De Oase

Ontmoetingsmaaltijd: 30 augustus, 18.00-19.30 uur, Voorhof, De Oase; graag aanmelden

Taizé-jongerenreis

Je kunt nog mee naar Taizé, dé jongerenreis van 9 tot 16 juli! Het maakt niet uit van welke geloofsrichting je bent, iedereen is van harte welkom. Je kunt er nog bij, meld je snel nog aan. Vertrek vanuit De Oase, kosten afhankelijk van leeftijd en soort verblijf rond de € 300 (bijdrage naar draagkracht!).
E info@depelgrimzoetermeer.nl T 06-2497 5092

Nieuw: cursus 'VerduurSamen'

Vanaf september organiseren we een cursus van zeven bijeenkomsten rondom het boek van Corinne Groenendijk: *VerduurSamen met Franciscus*. Via meditatieve oefeningen en vragen bij teksten van Franciscus kun je kennismaken met deze vreugdevolle duurzame manier van leven. Naast meditatieve dagboekteksten, prikkelende passages, impressies uit Assisi en ervaringen uit het project Zin-in-Groen, vind je veel aanstekelijke tips om je eigen groene en geïnspireerde leefstijl (verder) in kleine stapjes te ontwikkelen.
19.30-21.30 uur; 13 sept, 11 okt, 8 nov, 6 dec, 7 feb, 6 mrt, 3 apr; De Oase; € 50 voor de hele cursus

GEBEDSMOMENTEN

Oude Kerk
Elke dinsdag, 19.15-19.45 uur.
consistorie E leenmanf@xs4all.nl

Oosterkerk
5 en 19 juli, 2, 16 en 30 augustus, 19.00-19.55 uur.
E rodenburg.jeanneanna@gmail.com

Ichthuskerk
Maandelijks op dinsdag 20.00 uur.
T 079-341 69 87 E koosje-l@live.nl

Gebod vervolgde christenen
Elke laatste zaterdag van 10.00-10.30 uur op het Dobbe-eiland.
E roelie.vanderlinden@gmail.com

INLOOP

Inloop Herberg Oude Kerk

Welkom! De hele zomer open op alle dinsdagen van 10.00-12.00 uur in De Herberg naast de Oude Kerk.
T 06-2009 2729 E loes.landlust@ziggo.nl W oudekerkgemeente.nl

Koffieochtend Open Ichthus

Ook in de zomer is er de wekelijkse koffieochtend van Open Ichthus: elke woensdagmorgen van 10.00-12.00 uur in de hal van de kerk. Ook is altijd een van de pastores aanwezig.

Inloophuis Rokkeveen

Elke vrijdag in De Regenboog van 10.00-13.00 uur. Middag-pauzedienst van 11.30-12.00 uur en elke vierde vrijdag om 12.00 uur een maaltijd.
Informatie over de middagpauze-diensten in de zomer vindt u in de wekelijkse Nieuwsbrief van wijkgemeente Zoetermeer-Zuid: pwzz.nl/nieuwsbrieven; Nathaliëgang 263 T (079) 361 33 65 E wil.bettenhausen@gmail.com

PERRON OOSTERHEEM

Buurtpastor: Timo Hagendijk T 06-5095 4628
E pionier.oosterheem@gmail.com W perronoosterheem.nl

Elke maandag	10.00-12.00 uur:	inloop Fitte Fifties
Elke dinsdag	13.00-16.00 uur:	Open Kerk
Elke woensdag	12.00-13.00 uur:	Perronlunch Zomerstop in juli
Elke donderdag	16.00-18.00 uur:	Inloop 55+
Elke vrijdag	10.00-11.00 uur	Wandelclub 55+

Ontmoetingslunches

In de eerste weken van juli zijn er géén ontmoetingslunches op de woensdagmiddag. Kok Fred Cammeraat start weer op 26 juli, vanaf dan weer van harte welkom!
elke woensdag, 12.30 uur; € 5; opgeven T 06-2304 4470

Breiclub

De Breiclub heeft een zomerstop. Vanaf maandag 4 september tikken de naalden weer elke twee weken.
E tanniejorna@gmail.com

Bijzondere Perronmeeting

Op zondagmorgen 2 juli is onze Zoetermeerse burgemeester Michel van Bezuijen aanwezig. Dat wordt een bijzondere meeting, want er is ook aandacht voor 150 jaar herdenking slavernijverleden en het Ketikoti-feest, jaarlijks op 1 juli. Ketikoti betekent 'ketenen verbroken': zo'n 150 jaar geleden kwam er een einde aan de slavernij in Suriname en de Nederlandse Antillen die toen koloniën van Nederland waren.

De Pelgrim wordt 'kerngemeente'!

We gaan op eigen benen staan. In haar vergadering van 21 april jl. heeft de Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland een positief besluit genomen inzake de aanvraag van de pioniersplek De Pelgrim om met ingang van 1 september een zelfstandige 'kerngemeente' te mogen worden. Op dit moment worden allerlei administratieve zaken daartoe geregeld om ook op die datum te starten. Natuurlijk gaan we dit vieren! Op zondagmiddag 3 september zal er een feestelijke viering zijn, waarin de kernraad en Gerda Griffioen als pionier/pastor zullen worden bevestigd. Op www.depelgrimzoetermeer.nl kunt u de actuele informatie volgen.
3 september, 15.00 uur, De Oase, Kerkenbos 8

OPEN KERK

Open Oosterkerk

Elke di 13.00-16.00 uur.
E p.j.van.daalen@casema.nl

Open Oude Kerk

Elke vr 14.00-15.30 uur.
E jokevanderkrukkrop@gmail.com

Open Lichtzijde

Elke ma en do 14.00-15.30 uur.
Broekwegzijde 196
W lichtbakenzoetermeer.nl/openkerk

OPEN KOMPAS

Behalve op dinsdag nu ook op woensdag en vrijdag open van 10.00-12.00 uur. Vluchtelingen kunnen er extra taallessen krijgen: 'Nederlands babbelen', en op vrijdag zijn er activiteiten.
Piet Heinplein 13
T 06-1322 5946

ChristenUnie SGP Zoetermeer

Gezocht

Secretaresse - 4 uur per week

- Jij notuleert, beantwoordt mail, maakt onze nieuwsbrief en houdt financiën bij
- Jij heb hart voor christelijke politiek
- Je krijgt een vrijwilligersvergoeding en een interessante en gezellige werkomgeving

Kom jij in ons team?

Eens per twee weken vergadert onze fractie op donderdagavond in het Stadhuis. Wil jij ons komen helpen?

Stuur je mail naar: Francijn Brouwer, fractievoorzitter, francijnbrouwer@raadzoetermeer.nl

Dit zijn wij! Scan de code met de camera van je telefoon en maak kennis met ons.

Ook adverteren? Kijk op kerkinzoetermeer.nl/adverteren voor de mogelijkheden!

Annelies Bouwhuis

PROFESSIONAL ORGANIZER

Business organizer die helpt bij:

Time-management en mailmanagement
Gebruik Microsoft 365 (Outlook, Teams, OneDrive, enz.)
Digitale vaardigheid

06 - 537 574 97
ANNELESBOUWHUIS.NL

Stichting Pelgrimshoeve Zoetermeer zoekt een

fulltime directeur

- met het hart van een sociaal ondernemer
- verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding
- die zo'n 200 vrijwilligers bindt, boeit en inspireert
- concreet en bondig (financiële) verantwoording aflegt
- enthousiast en betrokken het gezicht naar buiten vormt

Bekijk het profiel op www.pelgrimshoeve.nl en bel voor informatie 06 1206 3701 (Bauke Wagenaar)

Sollicitatiebrief met motivatie en cv vóór 15 augustus 2023 sturen naar:

Bestuur Stichting Pelgrimshoeve
Wattstraat 21
2723 RA Zoetermeer
of mailen naar: bestuur@pelgrimshoeve.nl

PELGRIMSHOEVE
Snuffelmarkt

VOOR MENS, MILIEU EN HET GOEDE DOEL

HET KERKLIED EN HUUB OOSTERHUIS

Dan zal ik leven!

HARTSERVARING • Op een dag in november 1958 bedacht Huub Oosterhuis, fietsend tussen Winsum en Groningen, het lied ‘Zolang er mensen zijn op aarde’, dat nog diezelfde avond, begeleid door een saxofoon, tijdens het Lof – een gebedsdienst met zang – is gezongen. Het was zijn eerste kerklied.

Theoloog en dichter Huub Oosterhuis (1 november 1933 – 9 april 2023) had niet de intentie zich verder te bekwamen in het schrijven van dit soort liederen. Maar toen hem werd gevraagd ‘iets in het Nederlands te maken met de Bijbel erin’ is hij dit toch gaan doen. En zo ontstonden steeds meer kerkliederen – ‘liedjes’, zoals hij ze zelf noemde. Nooit heeft hij zich ook maar één moment kunnen indenken dat het schrijven daarvan zijn levenswerk zou worden.

‘Het lied van de zevende dag’ is het laatste lied dat hij schreef. Dit lied, getoonzet door zoon Tjeerd, kreeg een bijzondere lading toen dochter Trijntje het tijdens de uitvaart van hun vader op 15 april dit jaar zong:

Nu is het even genoeg,
Nu is het rusten maal rusten,
mijn sabbat, mijn zevende dag.

Vrede en gerechtigheid

Tussen zijn eerste en laatste lied ligt een oeuvre van meer dan zevenhonderd liederen, teksten en gebeden. Teksten die ontroeren, tot nadenken stemmen, houvast geven en voor velen een bron van inspiratie zijn.

Onder meer klassiekers als ‘Lied aan het Licht’ en ‘Het lied van de opstanding’ hebben hun weg gevonden naar heel veel kerkelijke liedbundels. Deze liederen zijn, met een aantal andere, overigens door de katholieke censuur in de ban gedaan.

Kernwoorden in veel liederen zijn vrede en gerechtigheid. Ze zijn een aanklacht tegen de verdrukking en het onrecht in een gebroken wereld. Uit andere spreekt de hoop op een wereld ‘waar brood genoeg – en water stroomt voor allen, waar wij veilige buurten bouwen en wonen dooreen in wijken van vrede’. Maar soms schreeuwt hij ook naar de hemel:

Die zegt God te zijn,
laat hij tevoorschijn komen,
wat hebben wij aan een naam alleen?
Laat hij opstaan, dat wij hem zien.
Stem uit het vuur, wolk in de verte
zijn niet genoeg
voor deze aarde van scherven en rook
waar ons geen leven gegund wordt.

Collage van beelden

De liederen van Oosterhuis zijn vaak een collage van beelden waardoor ze niet altijd even toegankelijk zijn, zoals ‘Uit staat en

stand en wijsheid losgewoeld’. Voor ‘Zomaar een dak boven wat hoofden’ geldt mijns inziens hetzelfde. Journalist, dichter en tekstschrijver wijlen Michel van der Plas wist hier kennelijk ook niet even goed raad mee, getuige deze humoristische parodie:

Zomaar een lied onder wat vogels,
over de mensenhoofden heen:
bloemen misschien van in den hoge,
adem gewoon voor iedereen.
Zwemmenderwijs vliegen er bomen,
wie weet waarom in hier of daar.
Mensen verstaan wolken van dromen
zomaar op weg van hot naar haar.

Symbiose

Als het gaat om Oosterhuis en zijn oeuvre zou ik de componisten Huijbers, Oomen en Löwenthal tekortdoen wanneer ik hen niet zou noemen. Met hun begeleidin-

gen is een heel mooie symbiose ontstaan tussen tekst en muziek. Dat de pianobegeleidingen vaak niet echt eenvoudig zijn heb ik meermalen zelf ondervonden. Bij het instuderen van onder meer het lied ‘Dan zal ik leven’ heb ik ooit vertwijfeld uitroepen: ‘Ik heb maar twee handen!’ Zo ‘onmogelijk’ ervoer ik regelmatig de grootsheid van de akkoorden: zowel letterlijk als figuurlijk.

Ontroerend

Als hommage aan Huub Oosterhuis was er op 21 mei jl. in de Ichthuskerk een zangmiddag. We zongen zijn bekende en minder bekende liederen, luisterden naar door gemeenteleden aangedragen en voorgedragen gedichten en gebeden, naar een speciaal voor deze middag samengestelde zanggroep, en keken naar beeldpresentaties. Het werd een ontroerend samenzijn, waarin opnieuw duidelijk werd hoe tekst en muziek mensen diep in hun hart kunnen raken. De middag werd afgesloten met het ‘Lied van de steppe’. Na de daverende slotakkoorden bleef het stil. Omdat we even moesten bijkomen. Omdat de hemel zich een stukje opende. En de aarde. Omdat we met elkaar konden horen. En lachen. En juichen. En Leven!

• Jan van Vliet
KIZ-MEDEWERKER

Zie voor een overzicht
www.liedboekcompendium.nl/persoon/47-huub-oosterhuis Voor een selectie met luisterlinks en toelichting:
petrus.protestantsekerk.nl/artikel/huub-oosterhuis-liederen-teksten

CULTURELE AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

OUDE KERK

Carillonconcerten

elke eerste zaterdag
12.00-13.00 uur, vanaf de toren
• 1 juli Johan van Oeveren – Spaanse dansen en Franse chansons
• 5 aug Johan van Oeveren – Duitse en Italiaanse barokmuziek
buiten te beluisteren, in kerkplein, Dorpsstraat en Wilhelminapark

Wist u ...

... dat het carillon van Zoetermeer dit jaar **45 jaar** bestaat en ook al zo lang bespeeld wordt? ... en dat daar in september een **feestelijk tintje** aan wordt gegeven?

Lunchpauzeconcerten

12.45-13.15 uur, Dorpsstraat 59
• 5 juli Ronald de Jong – orgel, portatief, vleugel en klavecimbel
• 23 aug Erik Jan Eradus – orgel
• 30 aug Carla Bos – harp
W herbergoudekerk.nl; deurcollecte

OOSTERKERK

Zinderende zomer-muziek

Juist in de vakantietijd wanneer ook velen thuis zijn, vinden we het mooi om iets extra's te doen: verschillende musici, zangers en gedichten, een lunch vooraf en een high tea erna!
• 19 juli 15.00-17.00 uur concert en high tea
• 2 aug 13.00-15.00 uur lunch en concert
vrijwillige bijdrage; vooraf opgeven
E jenivoeveren@outlook.com

Wat doe jij deze zomer?

Vakantieboekje 2023

Kerk in Zoetermeer

KidZ

Zomerkleurplaat

Een leuke zomerrebus

Oplossing: Geeniet van de bijzondere en leuke dingen om je heen.

-n

p=v

p=i

-o

&

-i -n

-k

r=d

b=h

p=uk

-l

ko=j

Fijne zomer!

Leuke spelletjes voor onderweg

- Ga je lekker wandelen, fietsen, een autorit maken of misschien wel met het vliegtuig? Dan kun je onderweg ook leuke spelletjes doen.
- Ik ga op reis en ik neem mee (en die lijst wordt langer en langer en iedereen moet op volgorde alles herhalen wat daarvoor gezegd is). Bijvoorbeeld: Ik ga op reis en ik neem mee een picknickmand. Ik ga op reis en ik neem mee een picknickmand en een kleding. Ik ga op reis en ik neem mee een picknickmand, een kleding en een fles water. En zo ga je verder.
 - Een zelfgemaakte bingo. Ga je met de auto weg? Denk dan aan: 1 rode auto, 1 zwarte auto, een nummerbord met 5 erin, een snelheidsbord 50, een verkeerslicht, molen, kerktoeren, brug, ...
 - Ik zie ik zie wat jij niet ziet en de kleur is ...
 - Een woordketting (laatste letter woord = eerste letter volgende woord). Bijvoorbeeld: kerkblad - droom - Mozes - Schriftlezing - gehoorzaam - ... - ...

PERSPECTIEF

In deze zevende jaargang 2023 van ‘Kerk in Zoetermeer’ wordt in de Perspectief-rubriek steeds een bijbeltekst belicht, vaak gekozen uit het leesrooster van Taizé ‘Elke dag de Bijbel open’.

Verder dan je eigen horizon

Ik sta voor mijn boekenkast en overdenk het thema van deze *Kerk in Zoetermeer* in juli en augustus. Het is een breed thema: literatuur en geloof. Wat kom ik tegen in mijn boekenkast?

Allereerst boeken van Jan Siebelink en Maarten ‘t Hart waar het geloof in een ‘extreme’ vorm wordt neergezet. Dan boeken van Kader Abdolah, waar het islamitische geloof een belangrijke rol in speelt en ook verzet tegen al te zware opvattingen. Dan allerlei boeken waarbij de hoofdpersonen vertrouwen hebben in een goede afloop. Is dat geloof? Soms duidelijk verbonden met God maar niet altijd.

Misschien moet ik het thema breder zien: literatuur en levensbeschouwing. In elk boek dat geschreven wordt zit een bepaalde levensbeschouwing. Al is het alleen maar omdat de auteur schrijft vanuit een eigen mens-wereld-beeld en met misschien ook godsbeeld op de achtergrond. Het is de uitdaging om dat in het boek te ontdekken, al kan het ook lastig zijn wanneer de beelden die de schrijver gebruikt ver van je eigen levensbeschouwing afstaan.

Het boek kan dan erg bevreemden, maar daagt ook uit om verder te kijken dan je eigen horizon. Je mag je er door laten verbazen, je gaat je verwonderen. Verwonderen kunnen we ons ook over de verhalen die in de Bijbel staan. Is de Bijbel dan zelf ook geen literatuur? Ik denk van wel. Immers, ook daar gaat het over levensbeschouwing, mensbeeld, wereldbeeld en godsbeeld. Welk verhaal uit de Bijbel kan mij dan verwonderen?

Ik ben de laatste tijd bezig met de scheppingsverhalen en verwonder me er over hoe God daarin alles geschapen heeft. Die verwondering gaat verder als ik in de natuur, in de schepping zelf ben. Vooral in het voorjaar als alles weer uitloopt, groen wordt, bloemen weer gaan bloeien. En denk dan ... op die schepping mogen, nee, moeten we zuinig zijn.

• Tekst en foto: Gerda Griffioen
PIONIER DE PELGRIM

ROND KETI KOTI EN DAARNA

Heilzame verwerking slavernijverleden

KERKEN SAMEN • Dit jaar is het 160 jaar geleden dat de slavernij werd afgeschaft, en 150 jaar geleden ook het formele staatstoezicht. Pas toen kwam er daadwerkelijk een einde aan slavernij. Op en rond 1 juli, Ketikoti – het feest van de ‘verbroken ketenen’, en op allerlei manieren wordt hier in 2023 aandacht besteed.

Slavernijmonument Rotterdam Foto: René Rosmolen

Ongelijkwaardigheid en ontmenselijking heeft de ‘slavengemeenschap’ moeten doorstaan en verduren. Ook door christelijke heren en meesters, inclusief predikanten en oudsten die tegelijk vaak plantage-eigenaars waren. Nazaten van tot slaaf gemaakten en Nederlanders van allerlei

afkomst en kleur willen de slavernij gezamenlijk herinneren en graag een weg van heelheid en verzoening inslaan. Met twee bijzondere bijeenkomsten beginnen Zoetermeerse gekleurde en witte kerken aan een heilzame route hiervoor. Iedereen is hierbij uitgenodigd deze bij te wonen.

- **2 juli Oecumenische viering**
Viering van vergeving en verzoening voor alle kerken en geloofsgenoten samen met de Evangelische Broedergemeente, nazaten van Surinaamse en Antilliaanse tot slaaf gemaakten.
14.00 uur, Adventskerk, Julianalaan 1 W ebg-haaglanden.nl
- **4 juli Openbare bijeenkomst**
Thema-avond ‘Gedeeld verleden – gezamenlijke toekomst’ van het Beraad van Kerken, met bijdragen van tot slaaf gemaakten, de Stichting Herdenking Slavernijverleden en het Historisch Genootschap Oud Soetermeer.
20.00 uur, De Kapelaan, Nicolaasplein 2; informatie: Flip Bakker T 06-2468 9649

AANRADERS

‘Geroepen om vrij te zijn’

Bijbelstudies over slavernij en vrijheid.
€ 1 W shop.bijbelgenootschap.nl

‘Kind te koop’

Verhalen, weetjes en informatie over kindslaven vandaag. Voor 10-12 jaar, serie Michaboeken.
€ 16,99, verwacht W shop.buizen.nl

LEESROOSTER

Elke dag de Bijbel open

Deze dagelijkse bijbelteksten worden tijdens het middaggebed in Taizé gelezen. De verwijzing geeft een wat langere tekst aan. Het hele leesrooster voor juli en voor augustus kunt u downloaden van www.kerkinzoetermeer.nl

Mijn vakantieboekje

Mijn naam: _____

Mijn leeftijd: _____

Mijn lievelingseten: _____

Ik ga op zondag naar deze kerk: _____

In de vakantie doe ik dit het liefst: _____

Deze zomer ga ik: _____
(op kamp, chillen, lagere, op reis, spelletjes doen, (trip)boek lezen, bij iemand op bezoek, naar een museum, speeltuin, zwemmen, ...)

Hier heb ik het meeste zin in: _____

In de vakantie zing, luister of speel ik zeker nog deze liedjes: _____

In de vakantie zie ik deze kinderen uit de kerk of uit mijn familie: _____

Dit zal ik het meest missen als de vakantie weer voorbij is: _____

Maak een zomer-dagboek

Maak een dagboekje en schrijf of teken over de dingen die je deze zomer beleeft. Met extra vellen papier die je knipt en vouwt kun je van meer dagen samen een mooi boekje maken. Een blaadzijde kan er bijvoorbeeld zo uitzien:

Dag: _____ maandag 10 juli 2023

Plaats: _____ Zoetermeer

Weer: _____ ☀️

Temperatuur: _____ 23 graden

Dit heb ik vandaag gedaan: _____

Samen met: _____

Dit vond ik heel leuk: _____

Vandaag heb ik dit gegeten: _____

Dit was een leuk spel: _____

Dit boek heb ik gelezen: _____

Dit lied heb ik vandaag gezongen of geluisterd: _____

Dit bijbelverhaal heb ik gelezen of geluisterd: _____

Dit heb ik er van geleerd: _____

Leuke dingen om te doen

- Maak iets van materiaal dat je anders weggooit. Een theedoosje kan zomaar een leuke auto worden, of maak eens een bloem op een groot vel met allerlei materialen (draadjes, stukje stof, gekleurd plastic, ...). Met een beetje fantasie maak je de leukste creaties.
- Droog een bloem of een blaadje en plak deze in je vakantie(dag)boekje.
- Maak of koop een leuke kaart en stuur deze naar een vriend of vriendin of familie.
- Kijk eens of je een bijzondere vogel, insect, bomen of bloemen ziet.
- Dank God voor al het moois dat Hij gemaakt heeft.
- Leer een nieuw lied: vraag een vriend of vriendin of kijk eens op Spotify (als je dat programma hebt op je computer of telefoon).

Een vakantiedag in beeld

Plak een foto van een leuke dag op, of maak een tekening. Ook kun je hier een toegangsbewijs, bonnetje, een gedroogd bloemblaadje, ... plakken.